

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
19 August st. v.
31 August st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 34.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Ca 'n vremi de mult...

a 'n vremi de mult, in vécul mândru
Cu stele 'n cer și 'n câmp cu flori,
Cu foi de rosă 'mpodobite,
Tu éráș imi trimiți scrisori.

Și scii; Pe fie-care fée
Săruturi infocate-am pus;
De și ani mulți s'au dus, iubite,
Amorul însă nu s'a dus!*

Cetii... 'n loc de bucurie
Și dorul de-a te revedé,
O lacrămă cumplit de-amară
Cădă pe foi din géna mea.

Al sufletelor amăgite
E crud destinul pe pământ...
Răspund cu înima pustie:
Amorul zace in mormént!

Unui poet din Bucuresci.

Cu drept te poți fâli: e lucru fôrte rar
A fi 'n același timp poet și militar!
Cu sabia nu sciu pe mulți vei fi rănit,
Cu lira însă, drept, pe mulți ai asurđit!

M. Pompiliu.

Logofétul Baptiste Veleli.

Episod istoric din secolul XVII.

(Urmare.)

Șă vorbim, Veleli dragă, să vorbim: spune,
ce? n'ai bani de ajuns? Ți s'a stricat curțile,
podurile de pe moși?... .

— Nu, nimic de aceste Măria ta, bogdaproste lui
Dđeu, nici o slugă de-a le Măriei tale nu duce lipsă de
nimică de aceste...

— Apoi?... .

— Apoi, să mai vorbim...

— De nevoile țării? vorbesce!

— Scii, Măria ta, Vornicul Vasile Lupu...

— Lupu? care are jupănesă frumósă? Palica-
rule! ai vré să me mai înșeli, și...

— Nu, nu đic acesta astă-dată, Măria ta, — in-
trerupse răpede Ministrul, devenind roșu ca fesul seu
la auđirea de jupănesă frumósă.

— O aflat! — murmură el între dinți.

— Apoi dară ce-i?

— Măria ta, Vornicul Vasile Lupu, cu Hatmanul
Săvin și cu alții, au să ne răpune viața.

— Viéta, đici tu, Veleli?... Vornicul Lupu să-
mi răpună viața?... Să vede c'ai uitat că el nici nu
se mai scie ce s'a făcut din țără, sunt acum doi ani,
scii, de când otărisem să-i pun cepul in par, lui și la
toți ceialați.

— Bine, Măria ta, dar el trăiesce...

— Trăiesce! Ei! și decă trăiesce?... Veleli se
teme de Vasile Lupu, Veleli, la al cărúia glas și nume
ar trebui să tremure totă țera?... .

— Măria ta, nu-s in tóte đilele pascele; au tre-
murat ea de când sunt eu robul Măriei tale, căci de
câte ori nu tremurá, eu scieam numai decăt s'o dau
pe partea ei.

— Și de ce nu mai faci și acum tot cum făceai
atunci?

— Am făcut, Măria ta, însă degeba! Odinióră,
numai cât báziiá vr'un sat, și pe loc il linisciam, că
mi-i trântiam, (după voia Măriei tale), bir peste bir,
beilicuri peste beilicuri, până-mi strigá aman!

— Ei, ș-acum cine te impededă?... .

— Nime! dară Seimenii pe care-i trimit, ca altă
dată, să stringă biruri, nu se mai întorn; acei pe care-í
trimít ca să-și primble sinețele prin sate, tot ca altă
dată dór, se vor îngrozí căni de țărani, éráși nu mai
dau inapoi...

— Ce? nu s'au întors?... Pe toți să mi-i tragi
in țépă! Să-i ved eu, nu mai departe decăt mâni, in-
șirați pe zidurile curții!

— Pré bine, Măria ta, de i-or prinde, se... Dar
Vasile Lupu?

— Ei, bine?

— Măria ta, el e pe aice, pe unde-va, ascuns...
Să nu me mai ai de rob Măriei tale de n'o fi așa!

— Găsesce-l dară!

— Nu-i atáta de ușor de a-l găsi pe cât se pare
Măriei tale, că-i om ager și cu cap; nu s'o prinde ca
șórecele in capcană... Măria ta, nu-i de șuguit! au
să-ți răpună viața... ori au să te mazilésca.

— Elei, Veleli! Și đeu, pe legea mea! păcat mare
de m'ar mazili!

— Păcat de tot! Măria ta ești ca un lucéfér când
te imbraci in straele Domnesci... ș-apoi si roi
ăștie-l-alți, Măria ta, de te-or mazili, perđem pânea đin
mână.

cu mențiunea foarte bine, prima par e a examenului de bacalaureat în Paris, au depus Țilele acestea a doua parte a celui examen și au fost proclamate bacalaurate în litere cu laudele juriului, mai ales pentru disertațiunea filosofică. Din 91 candidați erau 3 fete, cari toate s'au admis; pe când din 88 tineri, 40 au cădut. — *Congresul literar și artistic internațional* va ține în anul acesta sesiunea sa la Madrid, în 29 septembrie; între membrii onorari ai acestei Asociațiuni se află și Carmen Sylva și dl V. A. Urechia. — *Dnii Mocean și Velescu* se află deja în Madrid; debutul lor și al insoțitorilor lor, doue tinere spaniole, a fost joi în 2/14 august în grădina Retiro, executând danțuri caracteristice române. — *Aniversarea de 200 de ani* dela mărtea poetului dramatic frances Corneille se va serba la 1 octombrie în Rouen, locul nasterii poetului. „Theatre français” va merge în corp la Rouen, ca să aranjeze acolo doue reprezentațiuni teatrale. În prima sēră se va reprezenta „Cid”; în sēră a doua se vor reprezenta niște părți din diferitele opuri ale lui Corneille. — *Deputatul Starcevic*, care în dieta Croației s'a ilustrat prin limbajul seu violent, la începutul săptămănei curente a fost scos de acolo, la ordinul președintelui, prin gendarmi. — *Cholera* scade în Franția, dar se răspândește în Italia.

Necrolog. *Petru Ciceronescu*, preot și asesor consistorial al diecesei gr. c. oradane, paroc în comuna Vereșmort, comitatul Sătmar, a încetat din viață la 22 august, în etate de 60 ani, jelit de fiii și fiicele: Dr. Ioan Ciceronescu vice-rector seminarial în Oradea-mare, Antonia cu soțul Lazar Iernea paroc în Păbikó și fiica Maria, Samuil actuar episcopesc, Anna cu soțul Andreiu Pelle preot; de afinii sei Ilustrisimul Domn Dr. Ioan Szabó episcop gr. cat. de Gherla, Samuil Szabó paroc și protopop în Supurul de jos cu familia, Anna Keresztelki cu soțul Ioan Cinea paroc în Dijer și fiii, Elisabeta Szeremi cu fiii.

Pentru económe.

Mirosul óuelor. Cunoșceți, dómnelor, óuele cu miros de viorele séu de garófe? Écã receta: Este cunoscut că ouele își însușesc parfumurile precum și emanațiunile cele urite ale obiectelor cu cari se găsesc în contact. Prin urmare, nimic mai lesne de cât să pui trandafiri séu viorele în coșul cu óue. Ele devin foarte gustóse și capêta gustul acestor flori mirositoare.

Cum se șterg petele de rugină după albíturi. Pentru acest scop se ia o parte de acid clorhidric, se amestecă cu 4—5 părți apă, și amestecul se încăldește înainte de a-l întrebunța. După ce s'au șters petele cu acésta soluțiune de acid, rufele trebuie să se spele bine cu apă rece. Este aprópe imposibil să se ștergă petele de rugină de pe stófele colorate.

Cum se cunoșc óuele próspețe. Pentru a cunoșce decã óuele sânt séu nu próspețe, trebuie a le băgă într'o soluțiune de trei litre de apă amestecată cu 125 grame de sare ordinară. Óuele din aceeași Ți vor cãde la fund; cele din ajun se vor oprí puțin mai sus; cele de doue Țile vor stă la mijlocul apei; cele de cinci Țile se vor urcá spre suprafața apei. Prin urmare, cu cât óuele vor fi mai vechi, cu atât ele se vor urcá mai mult spre suprafața apei.

Vinurile colorate artificial. Éta un mijloc pentru a cunoșce vinurile vopsite cu fuchsină. Se înmóie un fir alb de lână séu de mêtase, care pe urmă se spélă cu apă multă. Fața naturală piere astfel, pe când fuchsina lasă firului o culóre pré roșietică.

Cunóscerea laptelui falsificat prin cãntãrire.

Un litru de lapte natural și curat cãntãresce 1026—1035 grame; laptele care este mai ușor, este întins cu apă. Un litru de apă rece curatã cãntãresce un chilogram, prin urmare, cu cât se aprópiã mai mult greutatea unui litru de lapte de greutatea apei, cu atât s'a pus mai multă apă în lapte.

Problemă canonică

de Eufemia P. Morariu.

Șede un om cu o muere în drum, și trece pe lângă ei un cãlãret, care le Țice:

— Noroc, om cu muere!

Érã muerea i respunde:

— Nu-i om cu muere, ci mama acestui om a fost sócra mamei mele.

Ce e omul cu muerea?

Terminul de deslegare e 10 septembrie. Ca totdeuna și de astã-datã se va sorti o carte între deslegãtori.

*

Deslegarea ghiciturii de șac din nr. 30:

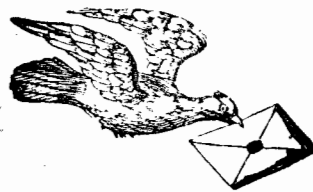
Scire mare de mândrie
Vine dela București,
Care face bucurie
Sufletelor romãnesci;
O dorință strãmoșescã
Étã s'a realizat:
Lumea Țice: Sã trãieascã
România ca regat!

Ioșif Vulcan.

Deslegare bunã ni-a sosit dela dómnele și domni-sórele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Mãrióra Cornea, Veturia Lazar Purcãreșean, Aurelia Bichicean, Ana Șteș n. Roman, Sidonia Major, Emilia Nicóra, Emilia Pop n. Marcuș, Elena Brailean, și dela dnii Virgiliu A. Pop, Romul Nicóra, Alesandru A. Si-lași, Victor Turcu, Ioan E. Dudulescu.

Premiul fu dobândit de domnișóra Mãrióra Cornea în Repsig.

Poșta Redacțiunii.

Dlui I. B. în O. Este originală séu culésã din popor? Nici una, nici alta nu ni se pare a fi. Aucã odatã rugãm pe cei ce ne trimit poesii populare, sã nu schimbe nimic!

Dlui I. D. în L. Doinele din ținutul Borgoului sânt mai tóte noue. Se vor publicã. Trimite și altele!

Bistritia. Dórã au și trecut feriele?

Dnei A. C. în V. S'a trimis în săptămăna trecutã.

Dlui P. V. Gr. în I. Nimic?

Cãlindarul săptămănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sãntilor și sër-bãtorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminea	12-a	dupã	Rusale. Evang. dela Mateiu c. 19, v. 3, a inv. 1.		
Duminea	19	31	Mart. Andrei Strat.	5 17	6 43
Luni	20	1	Prof. Samuel	5 19	6 41
Mãrți	21	2	Apost. Tateu	5 20	6 39
Mercuri	22	3	Mart. Agatonic	5 21	6 38
Joi	23	4	Mart. Lupu	5 22	6 35
Vineri	24	5	Ieromon. Eutihiu	5 23	6 34
Sãmbetã	25	6	Sf. Vartolomeiu	5 24	6 32

Proprietar, redactor respunđãtor și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipãrul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principalã.